

Pornon vaikutus nuoren seksuaalisuuden kehitykseen

Integratiivinen kirjallisuuskatsaus

Ida-Lotta Juntunen

Linnea Kaveniemi

OPINNÄYTETYÖ
Helmikuu 2020

Sairaanhoitajakoulutus

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitaja AMK

JUNTUNEN IDA-LOTTA & KAVENIEMI LINNEA:
Pornon vaikutus nuoren seksuaalisuuden kehitykseen

Opinnäytetyö 37 sivua.
Maaliskuu 2020

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää, mitä tiedetään pornon katselun vaikutuksista nuorten seksuaalisuuden kehitykseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa suomenkielistä tietoa aiheesta, joka on ajankohtainen ja tärkeä. Opinnäytetyö tarjoaa arvokasta tietoa nuorten kehityksestä, seksuaalisuudesta ja sen kehityksestä yleisesti.

Opinnäytetyö toteutettiin integratiivisena kirjallisuuskatsauksena, johon sisältyivät 1) tutkimusongelman määrittely 2) tiedonhaku 3) aineiston arviointi 4) aineistoanalyysi 5) tulosten esittäminen sekä pohdinta. Aineisto kerättiin käyttämällä tietokantoja CINAHL Complete (Ebsco), Medline (Ebsco) ja Medline (Ovid). Lopullinen aineisto muodostui kahdeksasta lähteestä.

Opinnäytetyöhön valikoitui lähinnä englanninkielistä materiaalia, josta käy ilmi, että lähes jokainen nuori on ollut tekemisessä pornografisen materiaalin kanssa. Eniten käytetään internetistä löytyvää pornografista materiaalia, kuten videoita. Pornografista materiaalia käytetään sekä mielihyvän saamiseen, että seksiin tutustumiseen. Pornografista materiaalia käytetään myös seksin ja seksuaalisen kanssakäymisen opiskeluun, etenkin samasta sukupuolesta seksuaalisesti kiinnostuneiden nuorten keskuudessa. Pohjoismaalaiset nuoret pitävät pornografian käyttöä normaalina ja heillä on älyllinen asenne pornografiaa kohtaan. Tytöt puolestaan kokevat pornografian painostavammaksi kuin pojat.

Johtopäätöksenä voidaan todeta lähes jokaisen nuoren nähneen pornografista materiaalia sekä pornografisen materiaalin olevan osa nuorten elämää ja seksuaalista kehitystä. Pornon vaikutukset ovat sukupuoli- ja yksilösidonnaisia.

Aiheen kehityskohteena on vähäinen suomenkielinen tieto pornografian vaikutuksista nuorten seksuaaliseen kehitykseen ja sen aiheuttamaan pelkoon sekä stigmaan. Koemme esimerkiksi jatkotutkimuksen pornografian vaikutuksista riskikäyttäytymiseen olevan tarpeellinen.

Asiasanat: pornografia, nuori, seksuaalisuus, kehitys

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Nursing and Health Care

IDA-LOTTA JUNTUNEN & LINNEA KAVENIEMI:
The effects of pornography in development of youths' sexuality.
An integrative literature review.

Bachelor's thesis 37 pages
March 2020

The purpose of this study was to find out what there is to know about the effects of watching pornography on the development of youths' sexuality. The objective of this study was to bring forth information in Finnish on a subject that is both current and important. This study offers valuable information on youth's development, sexuality and development of sexuality in general.

The study was conducted as an integrative literature review which consisted phases 1) identifying a problem 2) literature search 3) evaluation of collected data 4) data analysis 5) presentation of the results and discussion. The databases used were CINAHL Complete (Ebsco), Medline (Ebsco) and Medline (Ovid). A total of eight articles. The material selected for this study was mainly in English.

Turns out that almost every young person has been in contact with pornography. Most used porn, such as video, is found from the internet. It is used both to gain pleasure and getting familiar with sex. Pornography is also used to study sex and sexual relations, particularly among youth sexually interested in the same sex as themselves. Nordic youth consider using porn normal and they have an intellectual attitude towards it. Girls find pornography more oppressive than boys.

In conclusion it can be noted, that almost all youth has been in contact with pornography and that it is a part of youths' life and development of youths' sexuality. The effects of watching pornography are individual and related to one's gender.

Target for development in said subject is the lack of material in Finnish. We feel there is a need for further study for example on the effects of pornography on risky sexual behavior.

Key words: pornography, youth, sexuality, development

SISÄLLYS

1	Johdanto	5
2	Pornon vaikutus nuoren seksuaalisuuden kehitykseen.....	6
	2.1 Pornografia	6
	2.2 Nuori	6
	2.3 Seksuaalisuus.....	6
	2.4 Nuoren kehitys ja seksuaalisuuden kehitys.....	7
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tehtävät ja tavoitteet	8
4	Menetelmälliset lähtökohdat ja opinnäytetyön toteuttaminen.....	9
	4.1 Integratiivinen kirjallisuuskatsaus	9
	4.2 Tutkimusongelman määrittely	10
	4.3 Aineiston keruu ja laadun arviointi.....	10
	4.4 Sisäänotto- ja poissulkukriteerit.....	12
	4.5 Aineiston analyysi	20
5	Tulokset	21
	5.1 Porno vaikuttaa nuoren ajatteluun.....	21
	5.2 Porno toimii tiedonlähteenä.....	22
	5.3 Nuorten suhtautuminen pornografiaan.....	23
	5.4 Pornon käytön määrä vaikuttaa seksuaaliseen käyttäytymiseen .	23
	5.5 Porno voi vaikuttaa ajatukseen naisista	25
6	Pohdinta.....	26
	6.1 Johtopäätökset.....	26
	6.2 Eettisyys ja luotettavuus.....	28
	6.3 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat	29
	Lähteet.....	30

1 Johdanto

Pornon katselua salaillaan, vaikka sen katsominen on suosittua (Turun yliopisto 2015). Suomalaiset suhtautuvat pornografiaan varsin myönteisesti (Väestöliitto 2017). Väestöliiton vuoden 2017 FINSEX-tutkimuksessa tutkittiin aikuisten pornografian kulutusta. Tutkimuksesta kävi ilmi, että pornografiaa kuluttivat eniten 18-44 -vuotiaat. Vuonna 2015 pornografisen materiaalin kulutus oli korkeimmillaan. Kyseisenä vuonna 25-34-vuotiaista naisista 13% ja 35-44-vuotiaista miehistä 31% käytti pornografista materiaalia. Vuonna 2007 naisilla pornografisen materiaalin kulutus oli suurimmillaan ikäluokissa 18-24 ja 25-34 (19%), miehillä taas vuonna 1999 ikäluokassa 18-24 (60%), jonka voisi osittain selittää internetin käytön yleistymisellä. Vuonna 2015 pornografisen materiaalin kulutus oli molemmilla sukupuolilla alhaisimmillaan nuorempien ikäluokkien (18-24) kohdalla. Molemmilla sukupuolilla pornografisen materiaalin kulutus ikävuosina 18-24 oli siis laskenut (Väestöliitto 2017).

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää pornografian vaikutuksia nuorten seksuaalisuuden kehitykseen. Opinnäytetyö toteutettiin integroivana kirjallisuuskatsauksena yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulun ViVa2-hankkeen kanssa. Sairaanhoidajan tehtäviin kuuluu myös potilaan seksuaalisuuden huomiointi osana kokonaisvaltaista hoitoa. Hoitaja kohtaa päivittäin tilanteita, joissa potilaan seksuaalisuus ja sen toteuttaminen voivat kärsiä terveydellisistä syistä. Opinnäytetyömme tukee omaa oppimistamme aiheesta mutta voi toimia työkaluna myös muille, jotka haluavat tietoa aiheesta.

2 Pornon vaikutus nuoren seksuaalisuuden kehitykseen

2.1 Pornografia

Pornografia on kirjallista, kuvallista tai muunlaista materiaalia, jonka tarkoituksena on kiihottaa sekä seksuaalisesti että sukupuolisesti (KOKO-ontologia). Pornografiasta käytettäviä nimityksiä ovat myös aikuisviihde, erotiikka, eroottinen kirjallisuus, eroottinen elokuvateollisuus, seksiala ja seksielokuvat (YSA-Yleinen suomalainen asiasanasto). Pornografista materiaalia voi löytää internetistä, kirjoista, televisiosta tai kuunneltavassa muodossa.

2.2 Nuori

Nuorisolain 2016/1285 mukaan alle 29-vuotiaat luokitellaan vielä nuoriksi. Duodecimin konsensuslausuman mukaan nuoruusikä ajoittuu välille 13-22 vuotta (Duodecim 2010). Mielenterveystalo-sivusto puolestaan määrittelee nuoruusiän ajoittuvan ikävuosiin 12-22 (Mielenterveystalo.fi).

2.3 Seksuaalisuus

Seksuaalisuus on osa ihmisen elinkaarta. Siihen kuuluvat muun muassa biologinen sukupuoli, sosiaalinen ja henkilökohtainen seksuaali-identiteetti, seksuaalinen suuntautuminen, fantasiat sekä halu tai haluttomuus saada parisuhde tai jälkikasvu. Seksuaalisuus on koko elämän ajan olennainen osa ihmisyyttä (Väestöliitto 2017).

Tasapainoinen ja hyväksyvä suhde omaan seksuaalisuuteen antaa voimavaroja fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin. Seksuaalisuus on vuorovaikutustaitoja ja kykyä empaattisuuteen. Se on yksi ihmisen ilmaisun ja olemisen tavoista. (MIELI Suomen mielenterveys ry 2019.)

Ihmisen seksuaalinen kehitys alkaa vauvana ja jatkuu psyykkisen, sosioemotionaalisen ja biologisen kehityksen rinnalla elinkaaren loppuun asti. Lapsena seksuaalisuus ilmenee uteliaisuutena ja omaan kehoon tutustumisena.

Nuoruusvuosina seksuaaliseen kehitykseen sisältyvät keskeneräisyyden kokemukset, yksityisyyden tarve ja nopeasti muuttuva kehonkuva. Nuoruuden seksuaalisuuteen kuuluu myös halu ja rohkeus kokea seksuaalisia kokemuksia (Cacciatore 2006). Aikuisuudessa oma seksuaali-identiteetti on vakiintunut. Aikuisuuden seksuaalisuuteen kuuluu oman kehon tunteminen ja mielihyvän sekä rentoutumisen luominen (Ryttyläinen & Valkama 2010). Ikääntyessä seksuaalisuuteen liittyy aktiivisten seksuaalitoimintojen sijasta läheisyys ja yhdessä oleminen (Cacciatore 2006).

2.4 Nuoren kehitys ja seksuaalisuuden kehitys

12-15 –vuotiaana ihmisen kehitys on kaikista nopeinta ja laaja-alaisinta; suhde omiin vanhempiin sekä muihin ympärillä muuttuu, ajattelutaidot kehittyvät, seksuaalisuus vahvistuu, tunne-elämässä tapahtuu voimakkaita muutoksia ja nuori saattaa pohtia onko hänen toimintansa ja kehityksensä normaalia. Seksuaalisuuteen liittyvät asiat ja sanasto tulevat uudella tavalla esille, nuori kasvaa nopeasti ja nämä muutokset voivat aiheuttaa hämmennystä ja huolta sekä nuoressa itsessään, että hänen vanhemmissaan. Nuori ei välttämättä tiedä mistä puhuu tai osaa yhdistää rakkautta, hellyyttä ja seksuaalisia tekoja toisiinsa. Nuori tutustuu omaan kehoonsa muodostuvien fantasioiden kautta ja tutustuu uusiin ja lisääntyviin jännitteisiin, sekä purkaa niitä itsetyydytyksen kautta.

15-18 –vuotiaana seksuaalisuus muuttuu pikkuhiljaa eheämmäksi ja nuoren elämään kuuluvat lyhyet, usein oman kaveriporukan sisäiset seurustelukokeilut, joissa opetellaan sietämään pettymyksiä sekä suhteisiin kuuluvia vastoinkäymisiä. Nuori saattaa uskoa, ettei ole yhtä kokenut kuin kaikki muut ja seurustelukumppani tai kaverit voivat painostaa joko tiedostaen tai tietämättään nuorta seksuaalisiin tekoihin. Ihanteellista olisi, että nuori oppisi tuntemaan ja hyväksymään itsensä ja seksuaalisuutensa ennen kuin jakaa sen jonkun toisen kanssa (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2019).

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tehtävät ja tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää pornografian vaikutuksia nuorten seksuaalisuuden kehitykseen.

Opinnäytetyön tehtävä oli selvittää:

1. Mitä tiedetään pornon katselun vaikutuksista nuoren seksuaalisuuden kehitykseen?

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa suomenkielistä tietoa aiheesta, joka on ajankohtainen ja tärkeä. Tulevina sairaanhoitajina saamme arvokasta tietoa nuorten seksuaalisuuden kehityksestä sekä seksuaalisuudesta yleisesti.

4 Menetelmälliset lähtökohdat ja opinnäytetyön toteuttaminen

4.1 Integriatiivinen kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsaus on tehokas väline jo tutkitun tiedon syventämiseen ja selkeyttämiseen. Sen tarkoituksena on kerätä valitulta aihealueelta jo olemassa olevaa tutkittua tietoa tuloksineen ja tuottaa arvioinnin ja pohdinnan kautta uutta tietoa aiheesta. Pekkanen (2000) mukaan kirjallisuuskatsaus on tutkimustiedon tutkimista eli toisen asteen tutkimusta. Valitsemamme integriatiivinen kirjallisuuskatsaus on laajin kirjallisuuskatsaustyyppi, se voi sisältää sekä teoreettista että empiiristä kirjallisuutta, myös molempia voi käyttää samanaikaisesti (Whittemore).

Flinkmanin ja Salanterän (2007) mukaan Russell (2005) toteaa katsauksella olevan monia tehtäviä, joita voivat olla esimerkiksi

- Uusien tutkimuskysymysten sekä jatkotutkimusaiheiden löytäminen
- Nykyisen tutkimuksen aukkojen ja puutteiden tunnistaminen
- Kiinnostuksen kohteena olevan aihealueen tieteellisen evidenssin vahvuuden arviointi
- Teoreettisten tai käsitteellisten viitekehysten tunnistaminen
- Sen tarkastelu, mitä tutkimusmetodeja aihealueella on käytetty onnistuneesti.

Stolt, Axelin & Suhonen (2016) jakavat kirjallisuuskatsauksen viiteen eri vaiheeseen. Ensimmäiseksi määritellään katsauksen tarkoitus ja tutkimusongelma. Tämä vaihe antaa suunnan kirjallisuuskatsauksen prosessille. Seuraavaksi suoritetaan aineiston haku, sekä valinta. Tähän vaiheeseen sisältyvät varsinainen aineiston haku ja sopivan kirjallisuuden valinta. Aineiston mukaanotto- ja poissulkukriteerit muodostetaan. Kolmantena vaiheena on aineiston arviointi. Whittemoren & Knalfin (2005) mukaan tutkimuksen arvioinnin tarkoituksena on alkuperäisistä tutkimuksista saatujen tietojen ja tulosten edustavuuden tarkasteleminen. Neljäntenä vaiheena on aineiston analyysi ja synteesi, eli tehdään yhteenvetoja kirjallisuuskatsaukseen valittujen tutkimusten tuloksista (Whittemore & Knalf 2005). Viidentenä ja viimeisenä vaiheena on tulosten raportoiminen (Whittemore & Knalf). Stroup ym. (2000), Magarey (2001)

ja CRD (2008) mukaan kirjallisuuskatsauksen raportoinnin tulee sisältää tiivistelmä, tausta, tutkimuskysymykset, katsauksen menetelmät, hakuprosessi, tiedot mukaan otetuista ja poissuljetuista tutkimuksista, tutkimusten laadun arviointi, kirjallisuuskatsauksen tulokset, pohdinta katsauksen mahdollisista heikkouksista, johtopäätökset, tulosten sovellettavuuden arviointi, jatkotutkimusehdotukset ja lähdeluettelo. Tiedonhakuprosessi tulee olla toistettavissa.

4.2 Tutkimusongelman määrittely

Tutkimusongelman määrittely ohjaa koko kirjallisuuskatsauksen prosessia. Selkeä kysymyksenasettelu tarjoaa suunnan ja rajat katsaukselle. (Flinkman & Salanterä 2007.) Päätös siitä, mihin kysymyksiin haetaan vastausta, tehdään tutkimusongelmaa pohtiessa. Russelin (2005) mukaan kysymyksenasettelu voidaan muotoilla laajemmaksi, jos aiheesta ei juurikaan ole tehty aikaisempaa tutkimusta (Flinkman & Salanterä 2007). Näin katsaukseen on mahdollista saada riittävästi tietoa. Tästä syystä opinnäytetyössämme kysymyksenasettelu on suhteellisen laaja. Opinnäytetyömme tutkimuskysymykseksi muodostui ”miten porno vaikuttaa nuoren seksuaalisuuden kehitykseen?”.

4.3 Aineiston keruu ja laadun arviointi

Aineiston haku kirjallisuuskatsauksessa voidaan toteuttaa käyttämällä esimerkiksi sähköisiä tietokantoja, sähköisiä hakupalveluita, konferenssimateriaalia, verkostoitumalla toisten tutkijoiden kanssa ja tutkimalla artikkeleiden ja raporttien lähdeluetteloita (Flinkman & Salanterä 2007).

Sopivan aineiston löydyttyä tutkijan tehtävänä on löytää aineistosta käyttökelpoinen materiaali, joka vastaa sisällyttämiskriteereitä ja vastaa tutkimuskysymyksiin. Jo alkuvaiheessa aineisto olisi hyvä kerätä taulukon muotoon. Taulukkoon voidaan kirjata esimerkiksi tutkimuksen metodi, taustateoria, otoksen koko, otoksen kuvaus (esim. ikä, sukupuoli, koulutus, sairaudet), käytetyt mittarit, analyysimenetelmät ja keskeiset tulokset. (Flinkman & Salanterä, 2007.)

Tiedonhaku opinnäytetyöhön aloitettiin tutustumalla Tampereen ammattikorkeakoulun kirjaston E-aineistoon. Osallistuimme Tampereen ammattikorkeakoulun kirjaston tarjoamaan tiedonhaun työpajaan ennen varsinaisen tiedonhaun toteuttamista.

Opinnäytetyön aineiston keruu tietokannoista aloitettiin suomenkielisillä hakusanoilla "nuoret", "nuoret aikuiset", "seksuaalisuus*" ja "pornogra*". Sanojen katkaisulla toivottiin useampia hakutuloksia. Aineistokieleksi valittiin englanti, sillä suomenkielistä tutkimusmateriaalia ei löytynyt valituista tietokannoista. Aluksi haussa käytettiin myös Google Scholaria ja Melinda-viitetietokantaa, jotka molemmat rajattiin lopuksi tiedonhausta pois lähdemateriaalin sopimattomuuden vuoksi. Melindasta löytyi suurimmaksi osaksi kaunokirjallisuutta sekä artikkeleita esimerkiksi Helsingin sanomista. Vaikka aihe olisi ollut sopiva, koettiin ne lähdemateriaalina epäluotettavaksi.

Englanninkielisiksi hakusanoiksi valittiin näistä jäsennetyt "teenager", "youth", "pornograph", "adolescenc*", "develop*" ja "sexual development". Hakusanoja kehitettiin edelleen vastaamaan aihetta paremmin, jotta tietokannoista saatava tieto olisi sisäänottokriteerien rajoissa ja sopivaa opinnäytetyön aiheeseen.

Tiedonhaku toteutettiin uudestaan käyttäen Tampereen ammattikorkeakoulun E-aineistosta löytyviä CINAHL Complete (Ebsco)-, Medline (Ebsco)- ja Medline (Ovid)-tietokantoja. Hakusanoja ja -fraaseja, joita käytettiin, olivat "youth", "adolescent", "young people", "teen", "pornography" "erotica", "sexual development" ja "psychological development". Sanat ja fraasit katkaistiin niin, että tietokanta löytäisi myös muita sanoja ja fraaseja kuten esimerkiksi "adolescents", "teens", "teenager", "young adults", "youngster", "pornography" ja "psychological". Haku-fraasiksi, jota käytettiin kaikissa tietokannoissa, muodostui (youth OR adolescent* OR young people OR teen* OR young adult* OR young*) AND (porn* OR erotic*) AND (sexual develop* OR psycholog* develop*).

Hakulauseke syötettiin tietokantahakuun, jolloin tuloksia saatiin seuraavasti: CINAHL Complete (Ebsco) (n=25), Medline (Ebsco) (n=50) ja Medline (Ovid) (n=262). Sisäänottokriteerit (Taulukko 1) lisättiin, jolloin tuloksia saatiin seuraavasti: CINAHL Complete (Ebsco) (n=11), Medline (Ebsco) (n=10) ja

Medline (Ovid) (n=192). Aikarajaus jätettiin pois CINAHL Complete (Ebsco):sta sekä Medline (Ebsco):sta, jotta saataisiin mahdollisimman paljon tietoa. Hakutuloksia oli niukasti. Sen sijaan Medline (Ovid) tarjosi niin paljon hakutuloksia, että aikarajaus 15 vuotta pidettiin englannin kielen, vertaisarvioinnin sekä kokotekstin saatavuuden lisäksi. Seuraavaksi hakutuloksia karsittiin otsikon perusteella. Hakutuloksia saatiin CINAHL Complete (Ebsco) (n=1), Medline (Ebsco) (n=2) ja Medline (Ovid) (=1). Poissuljettujen artikkelien aiheina oli esimerkiksi kyberkiusaaminen, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, jotakin oireyhtymää sairastavan seksuaalisuus tai väärä kohderyhmä; vanhukset, lapset tai aikuiset.

Hakutulosten tiivistelmät luettiin, jolloin kaikki todettiin opinnäytetyöhön sopivaksi. Koko tekstin perusteella valittujen sopivuus vahvistui. Aineiston karsinta esitetty kuviossa 1. Tietokantahausta valitut tutkimusartikkelit keskeisine tietoineen ja tuloksineen taulukoissa 2 sekä 3.

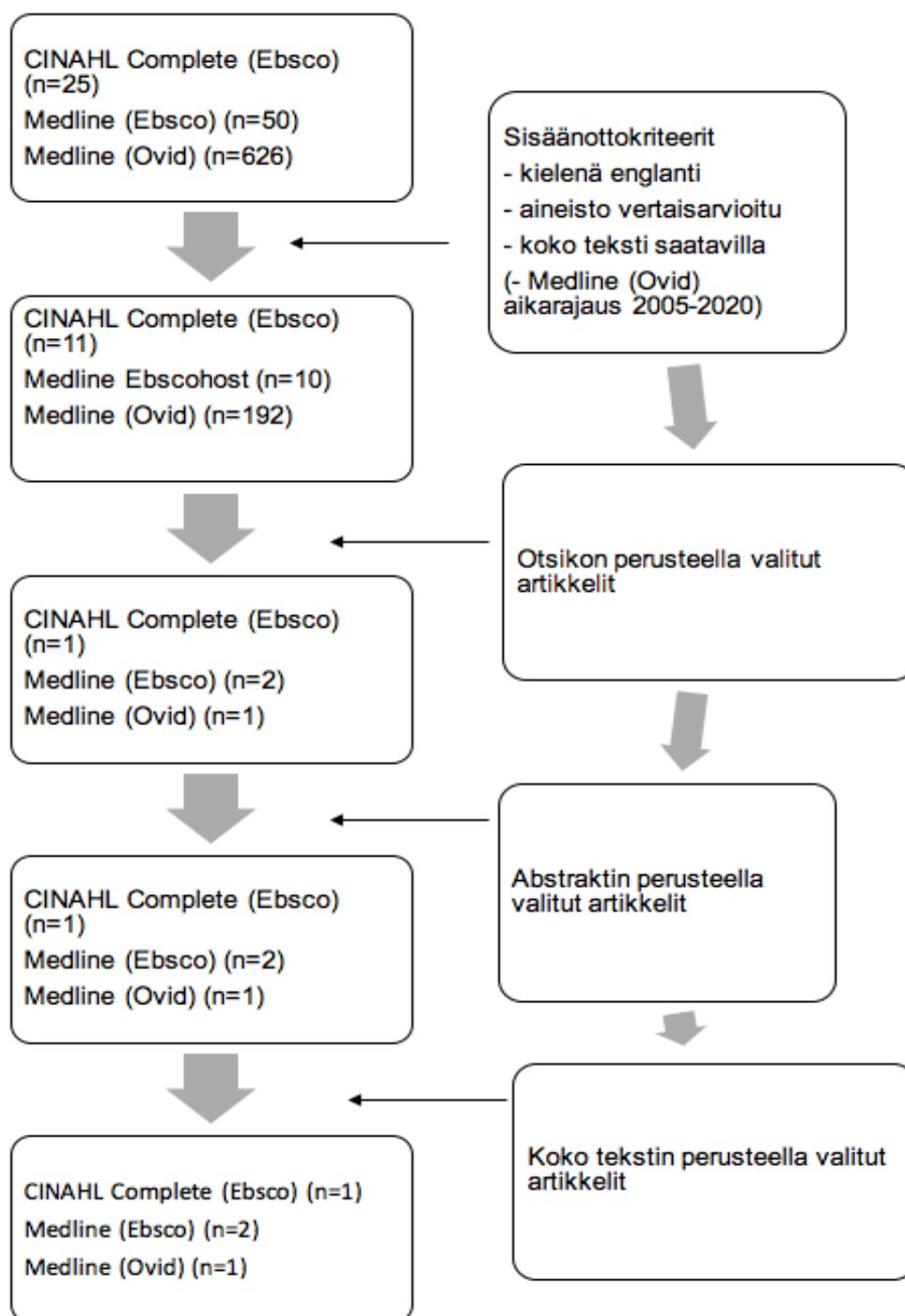
4.4 Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkimuksen kohteena nuoret • Pornon vaikutus nuoriin ja/tai nuoren seksuaalisuuden kehitykseen • Kielenä englanti tai suomi • Lähde on luotettava • Jos aineisto tutkimusartikkeli, vertaisarviointi • (Aikarajaus 15 vuotta) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkimuksen kohteena lapset, aikuiset, vanhukset • Aineisto ei koske pornon vaikutusta nuoren kehitykseen ja/tai seksuaalisuuden kehitykseen • Julkaisukieli ei ole englanti tai suomi • Lähde on epäluotettava • Tutkimusartikkeli, jota ei ole vertaisarvioitu • (Aineisto on yli 15 vuotta vanha)

Meaden & Richardsonin (1997) mukaan tutkimuskysymykset määritellään ennen aineiston valintaa ja niiden tulee perustua kirjallisuuskatsauksen tutkimuskysymykseen (Stolt & Routasalo 2007, 58-70). Sisäänotto- ja poissulkukriteerit valittiin pohtimalla, minkälainen materiaali opinnäytetyöhön sopii. Integratiivinen kirjallisuuskatsaus sallii materiaalin käytön tieteellisen tutkitun tiedon lisäksi muista luotettavista lähteistä, joten kriteerit valittiin tämä silmällä pitäen.

Kuvio 1. Tietokantahaku ja aineiston valinta.

Taulukko 2. Valitut tutkimusartikkelit, keskeiset tiedot ja tulokset.

Tutkimus	Tutkimuksen tekijät, tutkimuspaikka ja vuosi	Tarkoitus	Aineisto, aineiston keruu	Keskeiset tulokset
Adolescents' Use of Sexually Explicit Internet Material and Their Sexual Attitudes and Behavior: Parallel Directional Effects	Doornward, Suzan M., Bickham, David S., Rich, Michael., ter Bogt, Tom F.M., van den Eijnden, Regina J. J. M., Section Editor(s) Eccles, Jacquelynne S. Editor. USA. 2015	Tutkia a) nuorten kehityskaavioita aikuisviihteen kulutuksessa, sallivaa seksuaalista asennetta ja kokemuksia seksuaalisesta käyttäytymisestä ja ovatko nämä asiat toisiinsa yhteydessä b) tutkia suuntaa antavaa yhteyttä aikuisviihteen käytön sekä suvaitsevien seksuaalisten asenteiden ja seksuaalisen käytöksen välillä.	4 osassa tehty pitkittäistutkimus, otanta 1,132 7-10 –luokkalaista hollantilaisnuorta	Keskiaarvoinen kehitys nuorten aikuisviihteen käytössä osoittaa, että pojat katsoivat aikuisviihdettä silloin tällöin ja enenevässä määrin 18 kuukauden tutkimusperiodin aikana, mikä tapahtui samaan aikaan kasvavan sallivuuden kanssa koskien seksuaalisia asenteita ja lisääntyvien seksuaalisten kokemusten kanssa. Tyttöillä havaittiin samankaltainen seksikokemusten lisääntymisen nousu, mutta heidän aikuisviihteen käyttönsä oli tasaisesti vähäistä ja heidän kannatuksensa sallivaa seksuaalista asennetta kohtaan vähentyi 18 kuukauden tutkimusperiodin aikana. Toisin kuin pojilla, tyttöjen aikuisviihteen käyttö ei ollut pitkäaikaisesti yhteydessä seksuaalisiin asenteisiin ja käytökseen.
Online pornography – Should schools be teaching young people about the risks? An exploration of the views of young people and teaching professionals	Baker, Karen E. United Kingdom. 2016	Tutkia, onko nuorten ja opetuksen ammattilaisten mielestä pornon käyttö haitallista ja pitäisikö koulujen lisätä aikuisviihdestä puhuminen opetussuunnitelmaan.	Anonyymi tutkimus 218 nuorta ja kohderyhmäkeskustelu 23 opetuksen ammattilaisen kanssa.	Löydökset osoittavat, että nuoret ja opettajat mieltävät pornografian vaikuttavan negatiivisesti, etenkin nuorella iällä. Molemmat ryhmät kokevat, että aikuisviihteen katsomisen riskeistä tulisi keskustella koulussa.

Taulukko 3. Valitut tutkimusartikkelit, keskeiset tiedot ja tulokset.

Tutkimus	Tutkimuksen tekijät, tutkimuspaikka ja vuosi	Tarkoitus	Aineisto, aineiston keruu	Keskeiset tulokset
Associations between young adults' use of sexually explicit materials and their sexual preferences, behaviors, and satisfaction.	Morgan, EM. USA. 2011	Tutkia, miten aikuisviihteen käyttö nuoruudessa ja varhaisaikuisuudessa vaikuttaa seksuaalisiin mieltymyksiin, käyttöseen ja seksuaaliseen tyytyväisyyteen sekä parisuhdetyytyväisyyteen	782 heteroseksuaalia collegeopiskelijaa, jotka vastasivat kyselyyn netissä.	Tulokset osoittivat, että pornon katsominen on hyvin yleistä, katsottu pornografia oli monen tyyppistä ja katsojat eri taustoista. Miesten käyttö oli systemaattisesti korkeampaa kuin naisten. Regressioanalyysi osoitti, että sekä aikuisviihteen käytön yleisyys, että katsottujen pornotyyppien määrä olivat yhteydessä useampiin seksikumppaneihin, satunnaisiin yhdyntäkumppaneihin ja aikaisemmin aloitettuihin yhdyntöihin. Todella usein katsottu porno oli yhteydessä vähempään seksuaaliseen tyytyväisyyteen ja tyytyväisyyteen suhteissa. Noussut mieltymys aikuisviihteessä esitettiin tekoihin oli yhteydessä katsottujen pornotyyppien määrään sekä pornon katsomisen yleisyyteen.
Differential developmental profiles of adolescents using sexually explicit internet material.	Doornwaard S. M., van den Eijnden R. J., Overbeek G., ter Bogt T. F. USA. 2014	Tutkia, onko nuorten pornon käytössä olemassa kehitysmalleja, mitkä tekijät ennustavat näitä kehitysmalleja ja tapahtuuko malleissa seksuaalisen käytöksen muutoksia.	Neliosainen pitkäaikainen tutkimus, otanta 787 8-10 -luokkalaista hollantilaista nuorta.	Nuorten pornon katsomisessa tunnistettiin erilaisia kehityksellisiä malleja. Muutokset seksuaalisessa käytöksessä vaihtelivat pojilla ja tytöillä eri kehitysmalleissa. Suuremmat määrät varhaisessa pornon katsomisessa ja/tai suuremmat nousut pornon käytössä ennustettiin maantieteellisten tekijöiden, sosiaalisten yhteyksien, henkilökohtaisten - ja median käytön ominaispiirteiden mukaan. Kun joidenkin nuorten kohdalla havaittiin vähäistä pornon käyttöä tai vastaavasti kasvavaa pornon käyttöä ja samanaikaista seksuaalisen käyttäytymisen vahvistumista, alaryhmässä pojista pornon käyttö vähentyi samalla, kun heidän seksuaalinen käyttäytymisensä vahvistui.

Jotta integroivan kirjallisuuskatsauksen johtopäätöksillä olisi painoarvoa, mukaan sisällytettyä aineistoa tulee arvioida (Flinkman & Salanterä 2007).

Flinkmanin ja Salanterän (2007) mukaan Polit ja Beck (2004) toteavat integroidussa katsauksessa eri metodeilla tehtyjen tutkimusten laadun arvioinnin olevan haastava prosessi. Narratiiviseen muotoon kirjoitetussa katsauksessa aineiston arviointi voidaan kirjoittaa auki kuvaten tutkimusten vahvuuksia ja heikkouksia. Opinnäytetyössämme käytettiin pisteytysjärjestelmää, jonka avulla pohdittiin lähdemateriaalin luotettavuutta pohtimalla sen lähtökohtia.

Opinnäytetyöhön sopivaa materiaalia löydettiin edellä mainittujen tutkimusartikkelien lisäksi myös tutkimalla internetissä nuoren seksuaalisuuden kehitykseen liittyvää materiaalia sekä opinnäytetyöhön jo valikoituneiden tutkimusartikkelien lähdeluetteloita. Muualta kuin tietokannoista löytynyt materiaali käytiin läpi sisäänotto- ja poissulkukriteerejä käyttäen. Tämän jälkeen materiaalille tehtiin laadun arviointi. Muualta kuin tietokannoista löytyneiden lähteiden laatua ja luotettavuutta arvioitiin seuraavasti (+ = kyllä) (- = ei):

- Lähteessä on tieto tekijästä ja julkaisijasta (+/-)
- Lähteessä on maininta teko- ja päivitysajankohdasta (+/-)
- Keskeinen sisältö löytyy helposti (+/-)
- Lähteen tarkoitus on opetus tai tiedotus, eikä julkaisua ole tehty myyntitarkoituksessa (+/-)
- Internet-sivun kohdalla lähde on pysyvä ja käytettävissä normaalisti (+/-)
- Onko asiantuntija tai asiantuntijaorganisaatio tehnyt tai tuottanut lähteen? (+/-)
- Sisältö ei ole mielipiteisiin perustuva (+/-) (Helmet.fi).

Näiden lähteiden arviointi ja keskeiset tiedot sekä tulokset taulukoissa 4 ja 5.

Taulukko 4. Tietokantahaun ulkopuolelta valittu aineisto; arviointi, keskeiset tiedot sekä tulokset.

Lähde	Tekijä/julkaisija/ paikka	Julkaisu- ajankohta	Lähteen laadun arviointi	Keskeiset tulokset
Internetissä nähty porno kuuluu lasten ja nuorten puhelimessa ja netissä.	Pajamäki T. Julkaisussa Kupjainen R., Kotilainen S., Nikunen K., Suoninen A. (toim.). EU Kids Online – suomalaislasten netin käyttö, riskit ja mahdollisuudet. Lapset Netissä – Puheenvuoroja Lasten Ja Nuorten Netin Käytöstä Ja Riskeistä. Mediakasvatusseura ry. Helsinki.	16.2.2013	+++++	Nuoret jäävät seksuaalisuuttaan koskevien kysymysten kanssa usein yksin. Nuoret esittävät Lasten ja nuorten puhelimessa pornografiaan liittyviä kysymyksiä, jotka ovat olleet huolissaan omasta suhteestaan pornon katseluun tai siitä, ettei tavallinen naisen vartalo enää kiihota. Pornografiseen materiaaliin tutustuminen nuorena voi aiheuttaa ahdistusta. Porno kookuttaa ja kiihottumiseen voidaan tarvita jatkossa pornossa nähtyjä asioita. Porno voi sisältää väkivaltaisia piirteitä, mikä tekee siitä vielä ahdistavampaa nuorelle. Nuoret kaipaavat keskustelua puolueettoman aikuisen kanssa. Poikien pornon katselu tuntuu aiheuttavan enemmän keskustelua kuin tyttöjen.
Sexually Explicit Media Use Among 14-17 – Year Old Sexual Minority Males in the U.S.	Nelson K.M., Perry N.S. & Carey M.P. Springer Science+Business Media, LLC, part of Springer Nature 2019 USA. Archives of sexual behavior, 48(8).	10.9.2019	+++++ Original paper	Nuoret kokevat pornografian vaikuttavan siihen, miten he sekä muut samasta sukupuolesta seksuaalisesti kiinnostuneet ajattelevat ja käyttäytyvät seksin suhteen. Pornossa nähdyt käytösmallit eivät vastaa realiteetteja ja voivat rohkaista seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen. Pornon katsomisella on havaittu sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia, kuten lisääntynyt tieto seksuaalisuudesta, mutta myös riskikäyttäytyminen. Porno vaikuttaa nuorten mielestä siihen, miltä heidän tai seksikumppanin tulisi näyttää.

Taulukko 5. Tietokantahaun ulkopuolelta valittu aineisto; arviointi, keskeiset tiedot sekä tulokset.

Lähde	Tekijä/julkaisija/ paikka	Julkaisu- ajankohta	Lähteen laadun arviointi	Keskeiset tulokset
The Role of Sexually Explicit Material in the Sexual Development of Same-Sex-Attracted Black Adolescent Males	Arrington-Sanders R., Harper G.W., Morgan A., Ogunbajo A., Trent M., Fortenberry J.D. Springer Science+Business Media New York 2015, USA. Archives of sexual behavior, 44(3).	13.2.2015	+++++ Original paper	<p>Pornografia saattaa olla pääväylä tiedon hankinnassa seksistä ja seksuaalisesta kehityksestä samasta sukupuolesta kiinnostuneille, seksuaalisesti aktiivisille tummaihoisille nuorille miehille. Pornografia on tarjonnut heille tietoa siitä, miten seksi miesten välillä toimii ja saanut heidät pohtimaan seksuaalista identiteettiään.</p> <p>Pornografian katsominen kehityksellisesti kriittiseen aikaan, voi edistää samankaltaiseen seksuaaliseen käytösmalliin.</p> <p>Nuoret, jotka katsovat pornografiaa, harrastavat seksiä yleensä noin kahden vuoden sisällä materiaaliin tutustuttuaan ja aloittavat anaali- sekä suuseksin muita aiemmin.</p> <p>Tutkimus osoittaa, että pornografian koetaan olevan normaali osa nuoren elämää ja nautinnon kokemuksia.</p>
Nuoret, sukupuoli ja pornografia Pohjolassa. Loppuraportti.	Sørensen A., Knudsen S.V. Pohjoismaiden ministerineuvosto. Kööpenhamina, Tanska.	2007	+++++	<p>Nuoret kuvaavat pornografian käyttöä "sallituksi" ja "aika normaaliksi".</p> <p>Suurin osa mieltää poikien pornon käytön "luonnollisemmaksi" kuin tyttöjen, pojat myös katsovat enemmän pornoa.</p> <p>Tulokset viittaavat vahvasti siihen, että nuoret osaavat erottaa pornografian tapahtumat todellisuudesta ja suhtautuvat pornoon älyllisesti. Tytöt ovat kriittisempiä kuin pojat.</p> <p>Nuoret uskovat pornon vaikuttavan käyttäytymiseen ja asenteisiin.</p>

4.5 Aineiston analyysi

Analyysi toteutettiin teema-analyysinä. Teemoittelu tarkoittaa aineiston jakamista osiin ja ryhmittelyä eri aihealueiden mukaan. Ryhmittelyn jälkeen etsitään varsinaisia teemoja, jolle voidaan muotoilla runko esimerkiksi paperille. Nämä teemat nimetään ja niihin liitetään ryhmitelty aineisto laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Näin voidaan huomata erot ja yhtäläisyydet teemojen sisällä (Kajaanin ammattikorkeakoulu).

Opinnäytetyön aineisto koostui kahdeksasta tutkimuksesta. Valikoiduista tutkimuksista kuusi oli tehty Amerikassa, yksi Tanskassa ja yksi Suomessa. Opinnäytetyöhön valitut aineistot luettiin pohtien, kertooko aineisto pornografisen materiaalin vaikutuksista nuoren seksuaalisuuden kehitykseen. Aineistoon tehtiin merkintöjä kohtiin, joiden koettiin vastaavaan jollain tavalla tutkimuskysymyksiin. Aineiston merkinnöistä tehtiin suomennokset, minkä jälkeen suomennokset vielä kirjoitettiin auki tuloksien pohdintaa varten erillisille a4-papereille käsin. Näin saatiin tutkimuksista kaikki opinnäytetyön aiheeseen sopiva materiaali konkreettisesti näkyville.

A4-paperit merkittiin väreillä sen mukaan, mistä tutkimusartikkelista tieto oli löydetty. Tutkimusartikkelit numeroitiin ja numero-väri -yhdistelmästä tehtiin taulukko. Näin mahdollistettiin helppo tietolähteeseen palaaminen tarvittaessa. Valmiit paperit käytiin läpi ja jaettiin sisällön mukaan samankaltaisten kanssa ryhmiin. Näille ryhmille annettiin nimet aiheen mukaan, jolloin saatiin analyysin teemat (Taulukko 6). Teemojen sisältöä verrattiin keskenään, jolloin yhtäläisyydet ja eroavaisuudet tarkentuivat.

Taulukko 6. Analyysin teemat.

Porno vaikuttaa nuoren ajatteluun	Porno toimii tiedonlähteenä	Nuorten suhtautuminen pornografiaan	Pornon käytön määrä vaikuttaa seksuaaliseen käyttäytymiseen	Porno voi vaikuttaa ajatukseen naisista
-----------------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	---	---

5 Tulokset

Aineistojen perusteella voitiin todeta pornografisen materiaalin vaikuttaneen sekä positiivisesti että negatiivisesti nuorten seksuaalisuuden kehitykseen. Tietoa nuorten pornografiakokemuksista ja pornon käytöstä sekä sen vaikutuksesta nuorten asenteisiin ja käytökseen on ollut niukasti (Sørensen & Knudsen 2007). Pajamäen ja Puusniekan (2012) mukaan vuonna 2011 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lasten ja nuorten puhelimen vastaanotetuista keskustelupuheluista 25% liittyi seksuaalisuuteen tai seksiin (Pajamäki 2013). Soittajista kolmanneksi suurin ryhmä oli 15-17 –vuotiaat nuoret, jotka myös kirjoittivat eniten nettikirjeitä (Pajamäki 2013). Samana vuonna Lasten ja nuorten puhelimesta vastaanotettiin 1283 kysymystä liittyen mediaan ja internetiin, joista useassa keskusteltiin lapsille haitallisesta sisällöstä, kuten pornosta (Pajamäki 2013). Pajamäen ja Puusniekan (2012) mukaan useissa seksiin liittyvissä kysymyksissä oli kuultavissa vaikutuksia aikuisviihteestä (Pajamäki 2013). Livingstonen, Ólafsonin, O’Neillin ja Donoson (2012) mukaan kartoituksissa 29% 9-16 –vuotiaista suomalaislapsista oli nähnyt seksuaalisesti värittyneitä kuvia netissä ja moni oli törmännyt siellä pornografiseen sisältöön (Pajamäki 2013). Osa Lasten ja nuorten puhelimeen soittaneista pojista oli esimerkiksi huolissaan siitä, ettei tavallinen naisen vartalo enää kiihota tai omasta riippuvuussuhteestaan nettipornoon, osa tytöistä oli kertonut haluavansa pornotähdiksi ja osa soittajista oli huolissaan vanhempiansa pornografian käytöstä (Pajamäki 2013).

Tutkimusten mukaan pojat saattoivat katsoa pornoa huumorimielessä porukalla, jolloin keskustelu oli mahdollista, kun tytöt sen sijaan katselivat pornoa yleensä yksin (Pajamäki 2013). Nuoret kuitenkin kaipasivat vuorovaikutteista keskustelua nimenomaan luotettavan ja puolueettoman aikuisen kanssa. Esimerkiksi tämän vuoksi erilaiset auttavat puhelimet voivat olla nuorten keskuudessa suosittuja. Nuoret uskoivat itse pornografian vaikuttavan käyttäytymiseen ja asenteisiin (Sørensen & Knudsen 2007).

5.1 Porno vaikuttaa nuoren ajatteluun

Sukupuolten välinen ero sallivan seksuaalisen asenteen kohdalla oli havaittavissa; poikien asenne oli jatkuvasti sallivampi, kun taas tyttöjen salliva asenne laski 18 kuukautta kestäneen tutkimuksen aikana, eikä pornografia vaikuttanut tyttöjen seksuaalisiin asenteisiin ja käytökseen. Tutkimuksen mukaan tyttöjen aikuisviihteen käyttö ja seksikäyttäytyminen eivät olleet pitkällä aikavälillä yhteydessä (Doornward ym. 2015). Tytöt kokivat pornon painostavammaksi kuin pojat (Sørensen & Knudsen 2007) ja pornografiseen materiaaliin, etenkin väkivaltaiseen, tutustuminen nuorena saattoi aiheuttaa ahdistusta (Pajamäki 2013).

Pornografia vaikutti ajatusmalleihin miesten välisestä seksistä ja miltä itsen sekä seksikumppanin tulisi näyttää, ajatuksiin muiden ikätovereiden seksikäyttäytymisestä ja sai seksitaudit vaikuttamaan harvoin tarttuvalta (Nelson, ym. 2019). Pornon myös koettiin rauhoittavan seksin odotuksen aiheuttamaa hermostuneisuutta ja auttavan henkisessä valmistautumisessa seksielämän aloittamisessa (Arrington-Sanders ym. 2015).

Morganin (2011) mukaan toistuva aikuisviihteen katsominen vähensi tyytyväisyyttä seksuaalisuuteen ja parisuhteeseen. Tutkimukset ovat myös osoittaneet pornoa katsovien nuorten miesten pitävän kumppaneitaan seksuaalisesti vähemmän viehättävinä, kertovan olevansa vähemmän rakastuneita kumppaneihinsa (Kenrick, Gutierrez & Goldberg 1989) ja kertovan saaneensa vähemmän tyydytystä naiskumppaniensa kehoista (Weaver, Masland & Zillman 1984) kuin miehet, jotka stimuloivat itseään ilman aikuisviihdettä (Morgan 2011).

5.2 Porno toimii tiedonlähteenä

Löfgren-Mårtensonin ja Månssonin mukaan osa nuorista käyttää pornografiaa ”tiedonlähteenä”, esimerkiksi vaihtoehtoisista yhdyntäasunnoista sekä kumppanin tyydyttämisestä, kuitenkin suodattaen tietoa voimakkaasti sekä suhtautuen kriittisesti pornografiassa nähtäviin kauneusihanteisiin (Sørensen & Knudsen 2007). Pornon avulla opiskellaan eri asentoja, seksuaalisia rooleja, kuinka seksin aikana tulisi käyttäytyä ja miltä seksin kuuluisi tuntua. Arrington-Sanders, ym. (2015) tutkimukseen vastanneet kertoivat käyttäneensä

aikuisviihdettä oppiakseen; osallistujat ovat tarkastelleet sukupuolielinten toimintaa, miten samaa sukupuolta olevien seksi käytännössä tapahtuu ja pohtineet omaa seksuaalista identiteettiään, yleensä saaden heidät varmistumaan omasta seksuaalisesta suuntautumisestaan (Arrington-Sanders, ym. 2015).

5.3 Nuorten suhtautuminen pornografiaan

Sørensenin ja Kjörholtin kvantitatiivisen tutkimuksen vastaajista 16% on sitä mieltä, ettei pornografia ole vaikuttanut heihin, kun taas Kolbeinsin islantilaisessa tutkimuksessa hieman nuoremman vastaajaryhmän vastaava luku on 25%, joista suurin osa on tyttöjä. Arvioinnissa vaikutusalttiudesta koskien itseä ja muita on eroja sukupuolten välillä. Tutkimustulokset antavat vahvoja viitteitä siitä, että nuoret ovat suurelta osin älyllisiä pornografian käyttäjiä ja osaavat erottaa pornografisen kuvauksen todellisuudesta (Sørensen & Knudsen 2007).

5.4 Pornon käytön määrä vaikuttaa seksuaaliseen käyttäytymiseen

Doornwaard, Bickham, Rich, ter Bogt ja van den Eijnden (2015) havaitsivat tutkimuksessaan eroja sukupuolten välillä; Poikien pornografian katsominen lisääntyi 18 kuukauden tutkimusperiodin aikana ja nuorimpien poikien kohdalla lisääntyminen oli suurinta. Tyttöjen aikuisviihteen käyttö sen sijaan oli tasaisesti vähäistä. Myös tutkimuksessa nuoruusiän ja varhaisaikuisuuden pornografian katsomisen vaikutuksista seksuaalisiin mieltymyksiin, käytösmalleihin ja seksistä sekä parisuhteesta saatavaan mielihyvään kävi ilmi, että nuoret miehet käyttivät aikuisviihdettä useammin kuin nuoret naiset (Morgan 2011). Morganin (2011) mukaan eroavaisuudet tyttöjen ja poikien välillä selittyvät nuorille miehille suunnatulla, miesten seksuaalisuutta nostattavalla ja nuoria naisia esineellistävällä aikuisviihdemateriaalilla (Brosius, Weaver & Staab 1993; Jensen & Dines 1998). Myös Doornward ym. (2015) selittivät tätä eroa lähinnä nuorille mieskatsojille suunnatulla, ristiriidassa nuorten naisten kesken vallitsevien seksuaalisten normien kanssa olevalla pornografialla (Bordini & Sperb 2013; Crawford & Popp 2003). Niels Ulrik Sørensenin tanskalaisen tutkimuksen mukaan miesten nuoruuteen kuuluu pornografian ja ”pornonkaltaisten representaatioiden” katselu, millä he tutkivat seksuaalisuuttaan ja vartaloon

(Sørensen & Knudsen 2007). Doornwaardin ym. (2015) tutkimuksesta sen sijaan käy ilmi, että sekä nuorten naisten, että nuorten miesten aikuisviihteen katselu lisääntyi tutkimusjaksolla. Pornolla oli myös koukuttava vaikutus, ja kiihottumiseen saatettiin tarvita pornografiassa nähtyjä asioita (Pajamäki 2013).

Nelson, Perry ja Carey (2019) tuovat ilmi tutkimuksessaan koskien samasta sukupuolesta kiinnostuneiden miesten pornografian käyttöä, että pornografia voi rohkaista riskikäyttäytymiseen seksissä käytösmallien ja roolien epärealismin vuoksi. Kuitenkin positiivisena vaikutuksena pidettiin seksuaalisen tiedon lisääntymistä sekä aikuisviihteen katselusta saatavaa nautintoa (Nelson, ym. 2019). Arrington-Sanders, ym. (2015) tutkimuksen mukaan pornografian katsominen voi lisätä kondomittomia anaalihdyntöjä sekä lisääntynyttä seksuaalista käyttäytymistä samasta sukupuolesta kiinnostuneiden tummaihoisten miesten välillä, mikä vahvistaa ajatusta mahdollisesta riskikäyttäytymisen kasvusta.

Arrington-Sanders ym. (2015) mukaan nuoret aikuiset, jotka ovat tutustuneet muita aikaisemmin aikuisviihteeseen, aloittavat seksielämänsä noin kahden vuoden sisällä aikuisviihteen katselun aloittamisesta sekä aloittavat aikaisemmin anaalihdyntä ja suuseksin verrattuna heihin, jotka eivät ole katselleet pornografista materiaalia (Brown & L'Engle 2009; Häggström-Nordin, Sandberg, Hanson & Tydèn 2006; Peter & Valkenburg 2008, 2009; Rogala & Tydèn 2003). Tutkimukseen osallistuneet myös kertoivat katsoneensa pornoa ennen ensimmäistä seksuaalista kokemustaan saman sukupuolen edustajan kanssa ja pornon tarjonnan sillan seksuaalisen aktiivisuuden alkamiseen (Arrington-Sanders ym. 2015). Aikuisviihteen katsominen kehityksen kriittisellä ajanjaksolla, jolloin ensimmäiset käytösmallit ja –toiminnot opitaan, voi edistää samankaltaista seksikäyttäytymistä, kuin nähdyssä aikuisviihteessä (Arrington-Sanders, ym. 2015). Myös Morganin (2011) tutkimuksessa oli havaittavissa selvä korrelaatio aikuisviihteen käytön frekvenssin, katsottujen pornokategorioiden sekä useamman seksikokemuksen kanssa. Tämä tarkoittaa useampaa seksikumppania yleisesti, satunnaisia seksikumppaneita sekä ensimmäistä yhdyntäkertaa nuoremmalla iällä (Morgan 2011).

5.5 Porno voi vaikuttaa ajatukseen naisista

Brown & L'Engle tutkimuksessa Bakerin (2015) mukaan nuorten sekä opetusalan ammattilaisten näkemyksistä kävi ilmi, että pornografisen materiaalin pelätään vaikuttavan nuorten kehitykseen ja tuleviin parisuhteisiin negatiivisesti, esimerkiksi naisen näkemiseen seksiobjektina. Kaakkois-Yhdysvalloissa tehty korrelaatiotutkimus osoittaa, että aikuisviihdettä katsoneet nuoret kokeilevat nuorempina oraaliseksiä sekä yhdyntää ja ovat seksuaalisesti vapaamielisempiä (Brown & L'Engle 2009). Tämä muutos nuorten asenteissa naisia, seksiä ja seksuaalisuutta kohtaan voi olla yhteydessä naisten syrjintään, naisiin kohdistuvaan vihamielisyyteen sekä raiskausta koskevien uskomusten kasvavaan hyväksyntään (Chapleau, Oswald & Russel 2007), mikä voi johtaa lisääntyneeseen väkivaltaan naisia kohtaan tai vaikuttaa seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen (Baker 2015). Bakerin (2015) mukaan tutkimuksissa kerrotaan pornon, etenkin väkivaltaisia piirteitä sisältävän, katselun usein aiheuttavan huolta mahdollisesta lisääntyneestä seksuaalisesta aggressiosta ja seksuaalirikosten todennäköisyydestä (Seto, Maric & Barbaree 2001; Vega & Malamuth 2007; Ferguson & Hartley 2009; Ybarra et al. 2011).

6 Pohdinta

Tässä kappaleessa pohditaan kirjallisuuskatsauksen tuloksia yhdistäen ne opinnäytetyön tavoitteisiin sekä muodostetaan johtopäätökset. Opinnäytetyön eettisyyttä ja luotettavuutta arvioidaan. Lopuksi esitetään opinnäytetyön hyödynnettävyys sekä jatkotutkimusideat.

6.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää tietoa pornografian vaikutuksesta nuoriin ja nuoren seksuaalisuuden kehitykseen. Aineistosta kävi ilmi, että pornografian katsomisella oli monenlaisia vaikutuksia sukupuolesta ja yksilöllisistä tekijöistä riippuen.

Pojat katsovat pornografista materiaalia enemmän kuin tytöt (Doornward, ym. 2015; Morgan 2011). Pornografisen materiaalin voidaan todeta olevan osa nuorten elämää; lähes jokainen nuori on ollut tekemisissä pornografisen materiaalin kanssa (Pajamäki 2013). Pornografian ja sen tuoman nautinnon kautta voi tutustua omaan vartaloon, seksuaalisuuteen ja mieltymyksiin. Pornografista materiaalia käytetään sekä mielihyvän saamiseen, että seksin ja seksuaalisuuden opettelemiseen. Etenkin samasta sukupuolesta seksuaalisesti kiinnostuneiden poikien todettiin käyttävän pornografista materiaalia opetellakseen samaa sukupuolta olevien seksuaalista käytöstä ja seksuaalista toimintaa. Osa nuorista sai arvokasta tietoa seksuaalisuudesta pornografiasta, kuten tietoa kumppanin tyydyttämisestä, sukupuolielimien toiminnasta ja miten seksi käytännössä tapahtuu. Pornografia sai monet samasta sukupuolesta kiinnostuneet miehet varmistumaan omasta seksuaalisesta suuntautumisestaan (Nelson ym. 2019).

Pornografia voi rauhoittaa hermostuneisuutta ennen ensimmäistä seksikokemusta ja auttaa siihen valmistautumisessa (Arrington-Sanders ym. 2015). Siitä voi myös saada nautintoa sekä itselle, että kumppanille. Nuoret kokevat pornografian normaaliksi osaksi elämää (Arrington-Sanders ym. 2015; Sørensen & Knudsen 2007).

Varsinkin pojat saattavat pitää pornografista materiaalia luotettavana tiedonlähteenä seksistä ja peilata seksuaalista kehitystään pornografisiin materiaaleihin. Pornografinen materiaali on usein epärealistista (Nelson 2019). Jos pornografiseen materiaaliin ei osata suhtautua kriittisesti, vaikutus voi olla negatiivinen. Tytöt kokevat pornon ahdistavampana kuin pojat (Sørensen & Knudsen 2007). Tämä voidaan ehkä osittain selittää sillä, että tytöt katsovat pornoa yleensä yksin. Myös pornografian luoma kuva naisen ulkonäöstä voi aiheuttaa tytöille paineita näyttää ja käyttäytyä samalla tavalla (Pajamäki 2013). Osa Lasten ja nuorten puhelimeen soittaneista pojista on ollut huolissaan omasta suhtautumisestaan pornografiaan; mahdollisesta pornoriippuvuudesta sekä siitä, ettei normaali naisen vartalo enää kiihota heitä (Pajamäki 2013).

Pornografian todettiin myös mahdollisesti rohkaisevan riskikäyttäytymiseen käytösmallien ja roolien epärealismin vuoksi. Pornografia vaikuttaa samasta sukupuolesta kiinnostuneiden miesten ajatusmalleihin miesten välisestä seksistä, ulkonäköihanteista ja voi johtaa lisääntyneeseen kondomittomaan seksiin. Pornografiassa kondomin käytön vähäisyys antoi nuorille kuvan, etteivät sukupuolitaudit tartu suojaamattomassa seksissä (Nelson, ym 2019). Pornografian katselu voi lisätä liberaalia suhtautumista seksuaalisuuteen (Brown & L'Engle 2009), ja aggressiivinen porno voi johtaa naisten kokemaan vihamielisyyteen tai vaikuttaa seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen (Baker 2015). Etenkin aggressiivinen porno voi aiheuttaa nuorelle ahdistusta (Pajamäki 2013).

Aikuisviihteen katsominen kehityksen kriittisessä vaiheessa lisää mahdollisuutta samankaltaiseen seksuaaliseen käytökseen (Arrington-Sanders, ym. 2015). Morganin (2011) mukaan useamman seksikokemuksen ja tiheän aikuisviihteen katsomisfrekvenssin välillä on korrelaatio, tarkoittaen useampaa seksikumppania, satunnaista seksikumppania ja ensimmäistä yhdyntäkertaa nuoremmalla iällä. Toistuva aikuisviihteen katsominen voi vähentää tyytyväisyyttä omaan seksielämään ja parisuhteeseen (Morgan 2011).

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön tekemisessä noudatettiin hyvää tieteellistä käytäntöä koko prosessin ajan. Hyvä tieteellinen käytäntö perustuu Tutkimuseettisen neuvottelukunnan tunnustamiin toimintatapoihin, joita ovat *rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa*. (TENK.) Opinnäytetyö suunniteltiin ja tehtiin Tampereen ammattikorkeakoulun antamien ohjeiden mukaisesti. Opinnäytetyöllä ei ole sidonnaisuuksia, eikä opinnäytetyön toteuttamiseen tarvittu rahoitusta (TENK). Opinnäytetyöhön valittu aihe ei vaatinut tutkimuslupaa, eikä eettisen arvioinnin tekemistä (TENK). Aiheesta ei juurikaan ole suomenkielistä tutkimustietoa, tässä näyttäytyy opinnäytetyön hyödyllisyys; se tarjoaa suomenkielistä tietoa monelle eri ihmisryhmälle.

Luotettavuutta pohdittiin opinnäytetyön eri vaiheissa. Lähteet on merkattu asianmukaisesti, jotta niistä saatava hyöty opinnäytetyön tekemisessä on selvästi nähtävillä (TENK). Opinnäytetyö tarkistetaan plagioinnin varalta Urkund-järjestelmällä ennen julkaisua Tampereen ammattikorkeakoulun ohjeiden mukaisesti. Kaikki kirjallisuuskatsauksen vaiheet selvitettiin opinnäytetyön toteuttaminen –osiossa. Vaikka katsaukseen valittiin opinnäytetyön aiheeseen sopivaa materiaalia, osa sopivasta materiaalista on saattanut jäädä tiedonhaussa löytämättä.

”Kieliharha (language bias): Suurin osa systemaattisista katsauksista perustuu yksinomaan englanninkielellä julkaistuihin tutkimuksiin. Lisäksi muissa kuin englanninkielisissä maissa asuvat tutkijat, julkaisevat positiiviset tulokset kansainvälisissä englanninkielisissä julkaisuissa ja negatiiviset tulokset todennäköisemmin omalla kielellään kansallisissa julkaisuissa. Näin ne jäävät katsausten ulkopuolelle, mikä vääristää katsauksen tuloksia”. (Hoitotyön tutkimussäätiö.) Suurin osa aineistosta on suomennettu, eikä kirjallisuuskatsauksen tekijöiden äidinkieli ole englanti. Kieliharha opinnäytetyössä yritettiin välttää tuomalla ilmi sekä positiiviset, että negatiiviset vaikutukset.

6.3 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat

Opinnäytetyöhön käännettiin paljon tietoa suomeksi. Tietoa voivat hyödyntää vanhemmat, opetushenkilöstö sekä nuoret itse pohtiessaan nuorten pornografian katsomiseen liittyviä kysymyksiä. Opinnäytetyön tulokset voivat toimia ohjenuorana tahoille, jotka yrittävät ehkäistä pornografian katsomisen mahdollisia negatiivisia vaikutuksia nuorissa.

Jatkotutkimusehdotuksemme on aikuisviihteen vaikutus nuorten parisuhteissa, pornografian katselun vaikutus riskikäyttäytymiseen ja eroavaisuudet pornon vaikutuksissa eri sukupuolten välillä.

Lähteet

Arnett, J. J. 2004. *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. New York: Oxford University Press.

Arrington-Sanders R, Harper G.W, Morgan A, Ogunbajo A, Trent M & Fortenberry J.D. 2015. The role of sexually explicit material in the sexual development of same-sex-attracted Black adolescent males. New York, USA: Springer Science+Business Media. *Archives of sexual behavior*, 44(3), pp. 597-608.

Baker, K. E. 2016. Online pornography – Should schools be teaching young people about the risks? An exploration of the views of young people and teaching professionals.

Boies, S. C. 2002. University students' uses of and reactions to online sexual information and entertainment: Links to online and offline sexual behavior. *Canadian Journal of Human Sexuality*, 11, 77–89.

Brosius, H., Weaver, J. B., & Staab, J. F. 1993. Exploring the social and sexual "reality" of contemporary pornography. *Journal of Sex Research*, 30, 161–170.

Brown, J. D. 2000. Adolescents' sexual media diets. *Journal of Adolescent Health*, 27, 35–40.

Brown, J. D. 2006. Emerging adults in a media-saturated world. In J. J. Arnett & J. L. Tanner (Eds.), *Emerging adults in America: Coming of age in the 21st century* (pp. 279–299). Washington, DC: American Psychological Association.

Brown, J. D., and K. L'Engle. 2009. "X-Rated: Sexual Attitudes and Behaviors Associated with U.S. Early Adolescents' Exposure to Sexually Explicit Media." *Communication Research* 36 (1): 129–151.

Buzzell, T. 2005. The effects of sophistication, access, and monitoring on use of pornography in three technological contexts. *Deviant Behavior*, 26, 109–132.

Cacciatore R. 2006. Lasten ja nuorten seksuaalisuus. Toim. Apter, D., Väisälä, L., Kaimola, K. & Ansamaa, O. *Seksuaalisuus*. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy. 205-225.

Chapleau, K. M., D. L. Oswald, and B. L. Russell. 2007. "How Ambivalent Sexism Toward Women and Men Support Rape Myth Acceptance." *Sex Roles* 57: 131–136.

Cooper, A., Delmonico, D. L., & Burg, R. 2000. Cybersex users, abusers, and compulsives: New findings and implications. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 7, 5–29.

CRD 2008. *Systematic Reviews*. CRD's guidance for undertaking reviews in health care. Centre for Reviews and Dissemination. University of York. https://www.york.ac.uk/media/crd/Systematic_Reviews.pdf Luettu 1.4.2019.

Doornward S.M., Bickham D.S., Rich M., ter Bogt T.F.M., van den Eijnden R.J.J.M. Section editor Eccles J.S. 2015. Adolescents' Use of Sexually Explicit Internet Material and Their Sexual Attitudes and Behavior: Parallel Development and Directional Effects. *American Psychological Association*. Volume 51(10). 1476-1488.

Duodecim. 2010. Nuorten hyvin- ja pahoinvointi. Konsensuskokous. <https://www.duodecim.fi/wp-content/uploads/sites/9/2016/02/konsensuslausuma090210.pdf>

Finlex. 2016. Nuorisolaki. 1285/2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Finto suomalainen asiasanasto- ja ontologiapalvelu. YSA Yleinen suomalainen asiasanasto ja KOKO-ontologia. Asiasana pornografia. Luettu 11.9.2019. <http://finto.fi/ysa/fi/page/Y98201>
<https://finto.fi/koko/fi/page/p37102>

Fisher, W. A., & Barak, A. 2001. Internet pornography: A social psychological perspective on Internet sexuality. *Journal of Sex Research*, 38, 312–323.

Flinkman, M., Salanterä, S. 2007. Integroitu katsaus – eri metodeilla tehdyn tutkimuksen yhdistäminen katsauksessa. Toim. Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M., Ääri, R-L. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. A:51/2007. 84-100.

Helmet.fi – Helsinki Metropolitan Area Libraries. Tiedonhaku. Tunnista luotettava tieto. Päivitetty 23.3.2017. Saatavilla netistä: <https://www.helmet.fi/fi-FI/Lapset/Tiedonhaku>. Luettu 30.1.2020.

HOTUS – Hoitotyön tutkimussäätiö. Tutkimustiedon laadun arvioiminen. Saatavilla netistä: <https://www.hotus.fi/tutkimustiedon-laadun-arvioiminen/>. Luettu 1.2.2020.

Jensen, R., & Dines, G. 1998. The content of mass-marketed pornography. In G.Dines, R.Jensen, & A.Russo (Eds.), *Pornography: The production and consumption of inequality* (pp. 65–100). New York: Routledge.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Teemoittelu. Luettu 30.3.2020. Saatavilla <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Laadullisen-analyysi-ja-tulkinta/Teemoittelu>

Kenrick, D., Gutierrez, S., & Goldberg, L. 1989. Influence of popular erotica on judgments of strangers and mates. *Journal of Experimental Social Psychology*, 25, 159–167.

Livingstone, S., Ólafsson, K., O’Neill, B., Donoso, V. 2012. Towards a better internet for children: findings and recommendations from EU Kids Online to inform the CEO coalition. Saatavana verkossa: <http://eprints.lse.ac.uk/44213/1/Towards%20a%20better%20internet%20for%20children%28LSERO%29.pdf>

Magarey JM. 2001. Elements of a systematic review. *International Journal of Nursing Practice* 7 (6), 376-382.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2019. Lapsen kasvu ja kehitys. Helsinki.

<https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/>

McKee, A. 2007. "Saying you've been at Dad's Porn Book is Part of Growing up': Youth, Pornography and Education." *Metro Magazine* 155: 118–122.

MIELI Suomen mielenterveysseura ry. 2019.

Miles M. B. & Huberman A. M. 1994. *Qualitative data analysis* (2.painos). California: Sage.

Mielenterveystalo.fi. Johdanto nuoruusikään. Luettu 11.9.2019.

https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/nuorten_mielelnterveysongelmat/Pages/Johdanto-nuoruusik%C3%A4%C3%A4n.aspx

Nelson K.M., Perry N.S. & Carey M.P. 2019. Sexually Explicit Media Use Among 14-17 –Year Old Sexual Minority Males in the U.S. USA: Springer Science+Business Media, LLC, part of Springer Nature. *Archives of sexual behavior*, 48(8), pp. 2345-2355.

Pajamäki, T. 2013. Internetissä nähty porno kuuluu lasten ja nuorten puhelimessa ja netissä. Julkaisussa: Kupiainen, R., Kotilainen, S., Nikunen, K., Suoninen Annikka (toim.). 2013. EU Kids Online – suomalaislasten netin käyttö, riskit ja mahdollisuudet. *Lapset Netissä – Puheenvuoroja Lasten Ja Nuorten Netin Käyöstä Ja Riskeistä*. Helsinki: Mediakasvatusseura ry.

Pajamäki, T & Puusniekka, A. 2012. Lasten ja nuorten puhelimen ja netin vuosiraportti 2011. Helsinki: Mannerheimin lastensuojeluliitto.

Pekkala E. 2000. Systemaattiset kirjallisuuskatsaukset. Kirjassa P. Voutilainen, H. Leino-Kilpi, T. Mikkola & A. Peipponen (toim.) Hoitotyön vuosikirja 2001. Näyttöön perustuva hoitotyö. Helsinki: Tammi, 58-68.

Peter, J., & Valkenburg, P. M. 2006. Adolescents' exposure to sexually explicit online material and recreational attitudes toward sex. *Journal of Communication*, 56, 639–660.

Peter, J., & Valkenburg, P. M. 2007. Adolescents' exposure to a sexualized media environment and their notions of women as sex objects. *Sex Roles*, 56, 381–395.

Peter, J., & Valkenburg, P. M. 2009. Adolescents' exposure to sexually explicit Internet material and sexual satisfaction: A longitudinal study. *Human Communication Research*, 35, 171–194.

Polit D.F. & Beck C.T. 2004. *Nursing Research. Principles and Methods*. Seventh edition. Lippincott Williams & Wilkins. Philadelphia, USA. 692-703.

Ryttyläinen, K. & Valkama, S. 2010. *Seksuaalisuus hoitotyössä*. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Russell C.L. 2005. An overview of the integrative research review. *Progress in Transplantation*. 5(1):8-13. Luettavissa internetissä: http://findarticles.com/p/articles/mi_qa4117/is_2000503/ai_n13476203

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto* (verkkójulkaisu). Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietovarasto (ylläpitäjä ja tuottaja). Luettu 11.9.2019. https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja.

Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä. Suomen mielenterveys ry. Luettu 20.5.2019

<https://mieli.fi/fi/mielenterveys/ihmissuhteet/seksuaalisuus-osa-ihmisyyttä>

Seto, M. C., A. Maric, and H. E. Barbaree. 2001. "The Role of Pornography in the Etiology of Sexual Aggression." *Aggression and Violent Behavior* 6: 35–53.

Sørensen, A., Kjørholt, V. S. 2006. Generation P? – A quantitative study of youths' relationship to pornography in Nordic countries. Julkaisussa: Sørensen, A., Knudsen S. V. Youth, gender and pornography in the Nordic countries. Quantitative studies. Kööpenhamina: Pohjoismaiden ministerineuvosto. TemaNord 2006:546.

Sørensen, A., Knudsen, S. V. 2007. Nuoret, sukupuoli ja pornografia Pohjolassa. Loppuraportti. Kööpenhamina: Pohjoismaiden ministerineuvosto.

Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. 2016. Erilaiset kirjallisuuskatsaukset. Toim. Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. 2. painos. Turku: Juvenes Print. 13-20.

Stroup DF, Berlin JA, Morton SC, Olkin I, Williamson GD, Rennie D, Moher D, Becker BJ, Sipe TA & Thacker SB. 2000. Meta-analysis of observational studies in epidemiology: a proposal for reporting. Meta-analysis Of Observational Studies in Epidemiology (MOOSE) group. *JAMA* 283 (15), 2008-2012.

Træen, B., Sørheim-Nilsen, T., & Stigum, H. 2006. Use of pornography in traditional media and on the Internet in Norway. *Journal of Sex Research*, 43, 245–254.

TENK – Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). Saatavilla <https://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanta>. Luettu 1.2.2019

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. painos. Vantaa: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tyden, T., and C. Rogala. 2004. "Sexual Behaviour Among Young Men in Sweden and the Impact of Pornography." *International Journal of STD and AIDS* 15: 590–593.

Turun yliopisto. 2015. Tuore teos kartoittaa pornon monimuotoisuutta. Luettu 7.10.2019.

<https://www.utu.fi/fi/Ajankohtaista/mediatiedotteet/Sivut/Tuore-teos-kartoittaa-pornon-monimuotoisuutta.aspx>

Väestöliitto. 2017. Seksuaalisuus. Luettu 19.5.2019.

<https://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/>

Ward, L. 2003. Understanding the role of entertainment media in the sexual socialization of American youth: A review of empirical research. *Developmental Review*, 23, 347–388.

Weaver, J., Masland, J., & Zillmann, D. 1984. Effect of erotica on young men's aesthetic perception of their female sexual partners. *Perceptual and Motor Skills*, 58, 929–930.

Whittemore, R. 2005. Combining evidence in nursing research. *Methods and implications*. *Nursing research* 54 (1), 56-62.

Whittemore R & Knalf K. 2005. The integrative review: updated methodology. *Journal of Advanced Nursing* 52 (5), 546-553.

Ybarra, M., & Mitchell, K. J. 2005. Exposure to Internet pornography among children and adolescents: A national survey. *Cyber Psychology & Behavior*, 8, 473–486.

YouGov plc. 2008. "Channel 4 Survey Results". Accessed July 25, 2014. http://d25d2506sfb94s.cloudfront.net/today_uk_import/YG-Archives-lif-ch4-sexed-090910.pdf

Zillmann, D., & Bryant, J. 1988. Pornography's impact on sexual satisfaction. *Journal of Applied Social Psychology*, 18, 438–453.